

Etický kodex Anthropictures formulovaný na základě etických principů AAA¹

Členové antropologické světové komunity jsou vázáni souborem etických principů a norem, ať již ve své profesi (jako výzkumníci, učitelé, praktikanti), tak i jako členové různých skupin (rodina, náboženské vyznání, komunita apod.). Antropologové rovněž nesou zodpovědnost a mají povinnosti vůči svému akademickému oboru, společnostem a kulturám, a všeobecně k lidskému subjektu i ostatním živým formám a jejich společnému životnímu prostředí. Na tak komplexním a komplikovaném poli jako je antropologie, nevyhnutelně vystávají různá nedorozumění, konflikty zájmů a dochází k situacím, kdy je nutné se rozhodovat mezi soubory konkurujících si či nekompatibilních hodnot. Antropologové jsou povinni zodpovědně a eticky řešit tyto problémy na základě principů uvedených zde.

V rámci procesů přípravy, formulace a realizace výzkumu, musí být antropologové otevření ohledně svých výzkumných záměrů, potenciálních dopadů a důsledků této činnosti, zdrojů podpory výzkumu (sponzorů, kolegů, subjektů výzkumu) a všech ostatních relevantních stran, které mohou být výzkumem ovlivněny. Výzkumníci jsou vázáni povinností zužitkovat a šířit výsledky své práce náležitým způsobem a dbát přitom na morální hodnoty a etické principy. Výzkum, který tato očekávání splňuje, je etický, nezávisle na tom zda finance na jeho realizaci pochází z veřejných či soukromých zdrojů nebo zda jde o výzkum základní či aplikovaný.

Antropologové by měli být obzvláště ostražití nástrahám zpronevěření zásad antropologické etiky, ať již za účelem praktikování výzkumu, nebo na základě různých forem nátlaku. Aktivní přispívání a iniciace v otázkách formování soukromého a veřejného sektoru mohou být stejně eticky zdůvodnitelné jako nestrannost, nečinnost a odmítnutí spolupráce, přičemž záleží na dané situaci. Etická odpovědnost může v konkrétních situacích být považována za důležitější než produkce nového vědění a může dokonce vyústit v přerušení nebo dokonce i zastavení výzkumu. Tyto principy se rovněž vztahují na antropologické výzkumníky, kteří jsou zaměstnaní nebo jinak propojení s neantropologickými institucemi, které spadají do veřejného i soukromého sektoru.

¹ Tento etický kodex je výtažkem základních myšlenek a formulací z Etického kodexu AAA (Americké antropologické asociace). Studio Anthropictures ve svých výzkumech vychází z mezinárodních pravidel, která jsou v plné podobě uvedena zde – [Etický kodex AAA](#).

Členové antropologické komunity sdílí etické principy a morální povinnosti v následujících oblastech:

- 1) výzkumná činnost (zodpovědnost vůči subjektům výzkumu a studovaným kulturám, zodpovědnost vůči vzdělanosti a vědě, zodpovědnost vůči širší veřejnosti);
- 2) pedagogická činnost;
- 3) aplikovaný výzkum;
- 4) šíření a zveřejňování výsledků výzkumu.

Všeobecné principy výzkumné etiky

Praktikanti antropologického výzkumu mají základní etické povinnosti vůči lidem, ostatním živým formám a materiálům, které studují a ostatním lidem, se kterými spolupracují. Tyto etické povinnosti jsou:

- **Předjímat a předcházet újmě, křivdě a ublížení. Antropologové si musí být vědomi, že kultivace vědění může vyústit v obojí pozitivní i negativní změny v životech lidí i zvířat, s kterými pracujeme.**
- **Respektovat blaho lidských bytostí (a primátů).**
- **Podílet se na dlouhodobé ochranně a konzervaci archeologických materiálů, fosílií, a historických záznamů.**
- **Aktivně vyjednávat s členy studovaný jednotlivců a skupin za účelem vytvoření podmínek pro spolupráci, která bude výhodná pro všechny zainteresované strany.**

Tento Etický kodex Anthropictures byl přijat 1. února 2013.

Pavel Borecký

Lukáš Hanus

Michal Pavlásek

Markéta Slavková